

به نام خدا

۱۴۲۸-۴۶

آشنایی با

دیپلماسی علم و فناوری

ترجمه و تالیف:

سید محمود صدوق، علی بنیادی نائینی

سرشناسه	صندوق سید محمود ۱۳۶۷ -
عنوان و نام پدیدآور	آشنایی با دیپلماسی علم و فناوری / ترجمه و تالیف سید محمود صندوق، علی بنیادی نائینی.
مشخصات نشر	تهران: آینده پژوه، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	۱۰۰ ص: جدول، نمودار.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۷۲۶۵-۰۳-۱ ریال ۱۵۰۰۰۰
فهرست رسی	فیا:
یادداشت	کتابنامه.
موضوع	سیاست علمی
موضوع	Science and state:
موضوع	سیاست انرژی
موضوع	Energy policy:
موضوع	سیاست انرژی - ایران
موضوع	Energy policy - Iran:
موضوع	سیاست علمی - ایران
موضوع	Science and state - Iran:
شناسه افزوده	بنیادی نائینی، علی ۱۳۵۷ -
رده بندی کنگره	۱۳۹۵ ۴۱۵ / ص ۱۲ / Q۱۲
رده بندی دیویی	۳۳۸ / ۹۰
شماره کتابشناسی ملی	۴۵۳۶۴۸۹

عنوان کتاب: آشنایی با دیپلماسی علم و فناوری

ترجمه و تالیف: سید محمود صندوق و علی بنیادی نائینی

ناشر: آینده پژوه

طراح جلد: مهران وطن دوست

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۵، ۵۰۰ جلد

قیمت: ۱۵۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۲۶۵-۰۳-۱

کلیه حقوق این کتاب متعلق به نویسندگان است. هر نوع تکثیر یا چاپ تمام و یا بخش هایی از این کتاب به صورت نوشتاری یا الکترونیکی بدون کسب اجازه از انتشارات آینده پژوه ممنوع است. برای تهیه کتاب با ۸۸۴۶۳۷۸۷ یا ۰۹۱۲۵۳۸۷۸۴۷ نشر آینده پژوه و یا ایمیل m.sadouq@gmail.com تماس بگیرید.

فهرست

پیشگفتار/۵

مقدمه/۷

فصل اول: معرفی دیپلماسی علم و فناوری/۹

۱. مقدمه: علم و فناوری و روابط دیپلماتیک/۱۰

۲. بیان واژگان دیپلماسی علم و فناوری/۱۱

۱-۲- دیپلماسی/۱۴

۲-۲- علم/۱۵

۳-۲- فناوری/۱۶

۳. دیپلماسی علم و فناوری/۱۶

۱-۳- دیپلماسی اقتصادی/۱۷

۲-۳- دیپلماسی انرژی/۱۹

۳-۳- دیپلماسی فرهنگی/۲۰

۴-۳- دیپلماسی عمومی/۲۰

۵-۳- دیپلماسی رده دوم/۲۱

۶-۳- دیپلماسی علم و فناوری/۲۱

منابع/۳۲

فصل دوم: بررسی رویکردهای دیپلماسی علم و فناوری/۳۹

۱. مقدمه/۴۰

۲. دلایل اهمیت دیپلماسی علم و فناوری/۴۱

۳. رویکردهای متفاوت دیپلماسی علم و فناوری/۵۰

۳-۱- رویکرد اول: دیپلماسی برای علم/۵۱

۳-۲- رویکرد دوم: علم برای دیپلماسی/۵۴

۳-۳- رویکرد سوم: علم در دیپلماسی/۵۶

۴. قدرت نرم/۵۲

منابع/۶۰

فصل سوم: نظام دیپلماسی علم و فناوری/۶۵

۱. مقدمه/۶۶

۲. بازیگران دولتی دیپلماسی علم و فناوری در ایران/۶۷

۲-۱- وزارت علوم، تحقیقات و فناوری/۶۷

۲-۲- وزارت امور خارجه/۷۱

۲-۳- معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری/۷۱

۳. تجربیات، توصیه‌ها و اقدام‌های عملی/۷۳

۳-۱- سازمان‌های بین‌المللی/۷۴

۳-۲- خارج از کشور/۷۴

۳-۳- ایران/۸۵

۴. جمع‌بندی/۸۸

منابع/۹۱

علم و فناوری از جمله موارد تاثیرگذار بر رابطه بین الملل هستند که با ظرفیت‌های خود قادرند تغییراتی را در مدیریت روابط بین‌المللی ایجاد کنند. البته این رابطه به صورت بالعکس نیز وجود دارد. علم و فناوری در کنار دیپلماسی عرصه‌ای را ایجاد کرده که در دنیای امروز با توجه به تجربیات موفق آن، توجه بسیاری از صاحب‌نظران و حتی کشورها را به خود جلب کرده است. به طوری که در سال‌های اخیر، همچون ژاپن و فرانسه برای آن برنامه‌ریزی‌های مدونی را تهیه کرده‌اند.

پیامد به کارگیری علم و فناوری در کنار دیپلماسی، عرصه دیپلماسی علم و فناوری است که "استفاده از علم و فناوری در راستای اهداف سیاسی و استفاده از روابط سیاسی در راستای پیشبرد علم و فناوری" معنا می‌شود. امروزه نه تنها کشورهای توسعه یافته و پیشرفته، بلکه کشورهای در حال توسعه و کوچک هم به این پتانسیل پی برده و خواستار بهره‌گیری از آن هستند.

باعث مسرت است که ایران نیز در زمان مناسب نسبت به این ظرفیت به وجود آمده آشنایی پیدا کرده و در این راستا هم اقداماتی همچون اعطای هدایای

فناورانه، امضای موافقت‌نامه‌های علمی و همکاری‌های علمی بین‌المللی، برگزاری کارگاه‌های ترویجی دیپلماسی علم و فناوری و غیره را در دستورکار خود قرار داده است.

کمیته ادبیات مرتبط با دیپلماسی علم و فناوری، نگارنده را بر آن داشت تا با توجه به مطالعات صورت گرفته اقدام به تهیه، ترجمه و تالیف نوشتاری در خصوص دیپلماسی علم و فناوری کند. نوشتاری که ابعاد دیپلماسی علم و فناوری را برای همگان روشن ساخته و تعریفی از این مفهوم ارائه دهد.

کتاب حاضر، معرفی این پتانسیل و رویکردهای حاکم بر آن پرداخته و نهایتاً توصیه‌هایی را برای بهبود آن جمع‌آوری کرده است و می‌تواند برای دانشجویان رشته‌های علوم سیاسی، مدیریت و یا زمینه‌هایی با سطح تماس بین‌المللی مفید واقع شود. رآن‌ها را نسبت به پتانسیل‌ها و ظرفیت‌های موجود در دیپلماسی علم و فناوری آشنا سازد.

لذا در پایان تقاضا دارم تا کلیه اسناد و پیشنهادات خود را به ناشر کتاب اطلاع دهید تا در چاپ‌های بعدی لحاظ گردد.

و من الله توفیق

سید محمود صدوق

مقدمه

اندیشمندان بسیاری در سراسر جهان به تأثیر علم و فناوری و ظرفیت‌های آن اذعان داشتند و همچنین رهبر معظم انقلاب بارها و بارها به اهمیت علم و ظرفیت‌های آن در سخنرانی‌های خود اشاره فرموده‌اند. دیپلماسی علم و فناوری به معنای استفاده از روابط بین‌الملل در راستای اهداف علمی و فناوری و پیشبرد علم و همچنین استفاده از علم و فناوری در راستای اهداف سیاسی است. با توجه به ظرفیت‌های موجود در علم و فناوری واضح است که می‌توان از علم و فناوری و به طور کلی دیپلماسی علم و فناوری در راستای اهداف ملی استفاده کرد.

کتاب حاضر شامل سه فصل است که مطالب آن به شرح ذیل می‌باشد:

فصل اول:

این فصل با عنوان "معرفی دیپلماسی علم و فناوری"، با اشاره به واژگان مرتبط با موضوع کتاب، ابتدا به بررسی تعاریف مختلف از دیپلماسی علم و فناوری پرداخته است و تعریفی را در این خصوص ارائه داده است.

فصل دوم:

این فصل با عنوان "بررسی رویکردهای دیپلماسی علم و فناوری" به بررسی دلایل اهمیت دیپلماسی علم و فناوری از نگاه‌های گوناگون پرداخته است و رویکردهای مختلف در خصوص دیپلماسی علم و فناوری که شامل دیپلماسی برای علم، علم برای دیپلماسی و علم در دیپلماسی است، پرداخته است و در نهایت با توجه به قرابت معنایی "قدرت نرم" اقدام به ارائه توضیحاتی در این خصوص کرده است.

فصل سوم:

این فصل با عنوان "نظام دیپلماسی علم و فناوری" است. در این فصل ابتدا به بررسی باریگه‌ان موجود در نظام دیپلماسی علم و فناوری در داخل کشور پرداخته و سپس تمهیدها و تجربیات دیگر کشورها را در خصوص دیپلماسی علم و فناوری ارائه کرده است.